

4. Hordiichuk, M., Demchyk, K. 2021. Orhanizatsiyno-pedahohichni umovy formuvannya osobystosti vykhovatelya zakladu doshkil'noyi osvity: komunikatyvnyy aspekt [Organizational and pedagogical conditions for the formation of the personality of a preschool teacher: communicative aspect], *Formuvannya profesiyanoi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv doshkil'noyi ta pochatkovoyi osvity u konteksti modernizatsiyi zmistu osvity: kolektyvna monohrafiya*. Kyiv : Milenium, 97–143 [in Ukrainian].

5. Stratulat, N., Martina, O., Tretiak, N., Hordiichuk, M., Boieva, E., Shvetsova, I., 2021. Speech Culture: Postmodern Dimensions of the Professional Standard. *Postmodern Openings*. 12(2), 367–386. DOI: <https://doi.org/10.18662/po/12.2/313>.

6. Ponimans'ka, T.I., 2015. *Doshkil'na pedahohika* [Preschool pedagogy]: Pidruchnyk, Kyiv: Akademvydav, 448.

7. Semychenko, V.A., 2000. *Modelyuvannya struktury pedahohichnoyi diyal'nosti* [Modeling the structure of pedagogical activity]: Pidruchnyk, 76 .

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-33-126-136>

УДК 378.147: [37. 011. 3 – 051: 78]

Лабунець Віктор Миколайович,

доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва,
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Кам'янець-Подільський, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9154-0955>
gitaraclassic@gmail.com

Карташова Жанна Юріївна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва,
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Кам'янець-Подільський, Україна
ORCID ID: <https://rcid.org/0000-0001-7368-9249>
gitaraclassic@gmail.com

**ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА ДО ТВОРЧО-ІНТЕРПРЕТАЦІЙНОЇ РОБОТИ ЗІ ШКІЛЬНИМИ
ІНСТРУМЕНТАЛЬНИМИ КОЛЕКТИВАМИ**

Анотація. У статті висвітлено принципи та педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної роботи зі шкільними інструментальними колективами, які полягають в забезпеченні розвитку індивідуальних здібностей кожного студента; максимальній реалізації та розвитку творчого потенціалу майбутніх фахівців через підвищення рівня сформованості мотиваційної сфери; стимулюванні систематичної самостійної роботи студентів; якісному опануванні навчального

матеріалу шляхом глибокого занурення в його зміст; розвитку комплексу умінь та навичок творчої інтерпретації музичних творів виконавської. З урахуванням специфічних характеристик процесу формування підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної роботи зі шкільними інструментальними колективами визначено принципи, які забезпечують цілеспрямованість означеного процесу, а саме: принцип спрямованості фахового навчання студентів на досягнення здатності до самоконтролю творчо-інтерпретаційної діяльності зі шкільними інструментальними колективами; забезпечення комфортних умов інструментально-виконавського навчання; актуалізації широкого використання проблемних методів інструментально-виконавської роботи зі школярами; принцип спрямованості фахового навчання студентів на досягнення здатності до самоконтролю творчо-інтерпретаційної діяльності зі шкільними інструментальними колективами; принцип актуалізації широкого використання проблемних методів у інструментально-виконавській роботі з учнями та педагогічні умови: спонукання студентів до свідомої регуляції музично-виконавської діяльності; взаємодія пізнавальної, оцінної й креативної роботи у процесі творчо-інтерпретаційної діяльності; забезпечення психолого-комунікативного супроводу навчально-виконавської діяльності студентів; інтеграція різновидів інструментально-виконавської діяльності студентів; оптимальне поєднання теоретичного та практичного досвіду студентів з проекцією на практичну роботу з учасниками інструментального колективу.

Ключові слова: готовність; інструментально-виконавська діяльність; творчо-інтерпретаційна робота; колективне музикування; професійне становлення.

1. ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. В усі часи студентська аудиторія була найбільш цікавою й одночасно складною для кожного науково-педагогічного працівника закладу вищої освіти. Студентський вік це пік можливостей людського мозку й активізація успадкованих програм входження у дорослі соціальні структури і групи. Йому властиві безкомпромісність, висока гнучкість і швидкість у сприйманні нового та незвичного. Завдання, які стоять перед закладами вищої освіти, потребують підготовки фахівців нової генерації, зокрема учителів музичного мистецтва, які здатні не тільки до творчої професійної самореалізації, а й спроможні залучити учнів до глибокого пізнання й спілкування з музичним мистецтвом. Реалізація цих завдань багато в чому залежить від формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до професійної, зокрема інструментально-виконавської діяльності, яка є важливою складовою педагогічної діяльності вчителя.

Підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної діяльності зі школярами є складним процесом, який передбачає наявність комплексу знань, умінь та навичок здійснювати добір різноманітних музичних творів серед великої їх кількості, написаних композиторами для дитячих колективів із включенням їх до концертного репертуару. У зв'язку з цим, актуальність проблеми формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної роботи зі шкільними інструментальними колективами визначається сучасними вимогами до підготовки майбутніх фахівців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти творчо-інтерпретаційної діяльності виконавців досліджували М. Давидов, Г. Ержемський, Л. Корват, О. Котляревська, Т. Ляшенко, С. Мальцев, Л. Музичко, А. Тішакова, Ю. Цагареллі, Г. Ципін, М. Чернявська та ін. Провідними українськими науковцями у галузі мистецької освіти (А. Авдієвський, А. Болгарський, Л. Гаврілова, С. Горбенко, О. Єременко, А. Зайцева, А. Козир, В. Критський, Є. Куришев, Т. Левшенко, Л. Масол, В. Москаленко, О. Олексюк, В. Орлов, Г. Падалка, Л. Паньків, І. Парфентьева, Г. Побережна, Є. Проворова, Т. Рейзенкінд, О. Ростовський, О. Рудницька, В. Федоришин, В. Шульгіна, О. Щолокова, Д. Юник та ін.), представлено різноманітні підходи до формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної роботи з учнями.

Інтерпретація музичного твору, на думку О. Ляшенко, обов'язково передбачає ретроспективне вивчення творів мистецтв (аналіз об'єктивних даних про твір, зміст та значення, які втілені в ньому) та особливу духовну діяльність свідомості, де суттєву роль відіграє досвід інтерпретатора в спілкуванні з мистецтвом [1].

Н. Корихалова наголошує на тому, що інтерпретація музичного твору будується на перетині проявів особистості виконавця, мінливості «об'єктивних умов побутування музичного мистецтва» та еволюції музичних стилів, що призводять до перебудови інтонаційного мислення [0].

Досліджуючи проблему виконавської інтерпретації, Е. Гуренко вважає її, насамперед, творчістю, що спрямована на створення певного продукту. Дослідник визначає три складові творчості: 1) об'єкт інтуїції; 2) результат (виконавський); 3) процедуру творчого пошуку, яка і «є інтерпретацією» [4].

Дослідження науковців свідчать про те, що рівень інструментально-виконавської підготовки студентів буде високим, якщо її зорієнтовано на творчу діяльність. Водночас питання реалізації інноваційних технологій в процесі інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва досліджені недостатньо, потребують подальшої розробки принципи, функції, методи та педагогічні умови формування інструментально-виконавської підготовленості майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної роботи зі шкільними інструментальними колективами.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Метою статті є визначення принципів та педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної роботи зі шкільними інструментальними колективами в процесі інструментально-виконавського навчання. Зазначену мету було конкретизовано в таких **завданнях**:

- проаналізувати можливі шляхи підвищення ефективності підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної роботи зі шкільними інструментальними колективами в процесі інструментально-виконавського навчання;
- визначити основні завдання, які забезпечують цілеспрямованість майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної роботи зі шкільними інструментальними колективами.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH FINDINGS

Аналіз психолого-педагогічної літератури дозволяє стверджувати, що проблема готовності до різних видів діяльності, визначення шляхів її формування стала предметом вивчення багатьох дослідників сучасної педагогічної та психологічної науки. Проблема формування готовності до творчо-інтерпретаційної роботи майбутніх учителів музичного мистецтва є важливою умовою їх успішної підготовки до виконання продуктивної діяльності з учнями [3].

Вивчення специфіки виконавської інтерпретації – складний і багатоаспектний процес, у результаті якого можна наблизитись до створення її типології. У сучасному музикознавстві й до сьогодні не існує єдиної універсальної типології, здатної охопити всі аспекти виконавської інтерпретації.

Інтерпретація визначається як «тлумачення будь-чого», в тому числі самостійне творче розкриття смислу художнього твору, відображене в його виконанні (виконавська інтерпретація) або в словесному судженні (вербальна інтерпретація) [4].

Сучасний етап у музичному виконавстві характеризується інтенсивними пошуками можливостей оптимізації загальної музично-естетичної і водночас спеціальної професійної освіти. Сформованість умінь інтерпретувати передбачає здатність до самостійного і свідомого тлумачення музичних творів різних жанрів, стилів, напрямів, а також педагогічну корекцію інтерпретувати в залежності від поставлених завдань.

Формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної діяльності у процесі інструментально-виконавського навчання нами визначено як процес набуття студентами тих властивостей і спеціальних здібностей, які сприяють виконавському втіленню різних граней музичного образу відповідно до логіки розвитку його художньої сутності та спроможності привносити особистісно-духовний смисл у зміст інтерпретованого музичного твору.

У структурі творчо-виконавської інтерпретації науковці виокремлюють такі два компоненти:

- глибина виявлення художнього задуму композитора;
- міра творчої свободи виконавця.

Деякі науковці наполягають на повній відповідності музичного виконання задуму композитора а інші, мотивуючи свою позицію природою музичного мистецтва, розглядають художньо-інтерпретаційний процес як активний творчий процес осмислення-пізнання художнього твору, в якому відображається багатогранність виконавця-інтерпретатора (особливості його пізнавально-ціннісної та інтелектуально-емоційної сфер), актуалізуються його досвід, знання, уміння, особистісні якості. На нашу думку, інтерпретація – це індивідуально-образне тлумачення виконавцем об'єктивної композиторської інформації, що характеризується рисами ідеально-уявного бачення предмета трактування.

У контексті вивчення процесу інтерпретації класичної спадщини слушною є думка Л. Мазеля, який зазначав, що опублікований твір існує об'єктивно. Зафіксований в нотному записі музичний твір, наділений тільки відносно визначеністю, вимагає творчого, тлумачення виконавцем [1].

Майбутній вчитель музичного мистецтва має володіти практичними навичками використання різноманітних концепцій музичного твору, як підстави для його інтерпретації. Вміти узагальнювати слухові та інтелектуальні потоки інформації, дотичні до конкретного музичного твору. Знати класифікацію різновидів музичної інтерпретації як основу для творчої роботи з музичним твором. вміти оперувати такими параметрами художньої цілісності музичного твору як композиційно-драматургічна організація, музична архітектоніка, музичний темпоритм, тематична організація, фактура тощо. Вміти використовувати феномени музичного задуму та музично-інтонаційної ідеї твору. Вміти використовувати у власній роботі творчий досвід музично-аналітичних та музично-виконавських версій того самого музичного твору Т. Ляшенко, визначаючи інтерпретацію як художньо-звукову реалізацію музичного тексту в процесі виконання музичного твору зазначає, що важливими умовами організації цього процесу є:

- варіативність і різноманітність організаційних форм, методів та прийомів мистецького навчання;
- домінування певних цілей, творчих завдань, методів, засобів та форм роботи, які спрямованні на створення художньо-музичної інтерпретації музичних творів;
- забезпечення діалогічності інтерпретаційного процесу, як чинника художньо-педагогічного спілкування [4].

Формування умінь художньо-творчої інтерпретації має такі стадії:

- ознайомлення з музичним твором, усвідомлення його змісту;
- ознайомлення з епохою, творчістю композитора; загальний аналіз стильових особливостей композитора; аналіз засобів виразовості музичного твору;
- визначення образів, основних інтонацій, ідеї, образно-сислової сфери;

- опанування драматургії твору;
- технічне засвоєння нотного тексту у відповідності з образним змістом твору;
- визначення образних тем, другорядних інтонацій; виявлення логічних вершин інтонацій, фраз, тем;
- аналіз засобів виразності; розв'язання виконавських труднощів за допомогою технічних прийомів та способів, які відповідають образному змісту та засобам виразності цього твору;
- створення цілісного художнього образу, власної інтерпретації;
- визначення логіки розвитку крупних тематичних конструкцій, співвідношення розгортання музичного матеріалу; виявлення кульмінацій частин та всього твору;
- складання виконавського плану інструментального колективу у відповідності з художньо-образним змістом та аналізом музичного твору.

Основною метою творчо-інтерпретаційної роботи студентів є досягнення якісного сприймання мистецьких творів як «специфічного виду духовно-практичної діяльності, що послідовно включає найвищий рівень осягнення виразально-сміслового змісту музики і, не обмежуючись актом сприйняття, водночас реалізується у формі почуттів, асоціативного мислення» [4].

Майбутній вчитель музичного мистецтва має навчитися словесними засобами яскраво передавати образний зміст музичних творів, щоб зацікавити учасників шкільного інструментального колективу ще до того, як він прозвучить. Відтак, необхідно відзначити важливу роль словесної інтерпретації, що також є важливим інструментом педагогічного впливу на художню свідомість учнів. Вчитель, який не володіє мистецтвом словесної передачі яскравого художнього образу музичного твору, не може досягти успіху в освітній діяльності.

З метою підвищення рівня фахової підготовки студентів, їх практичної творчо-інтерпретаційної роботи з учнями розглянемо основні принципові положення цього процесу. Основними принципами формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної роботи зі шкільними інструментальними колективами є:

- принцип спрямованості фахового навчання студентів на досягнення здатності до самоконтролю творчо-інтерпретаційної діяльності зі шкільними інструментальними колективами; забезпечення комфортних умов інструментально-виконавського навчання; актуалізації широкого використання проблемних методів інструментально-виконавської роботи зі школярами;
- принцип спрямованості фахового навчання студентів на досягнення здатності до самоконтролю творчо-інтерпретаційної діяльності зі шкільними інструментальними колективами;
- принцип актуалізації широкого використання проблемних методів у інструментально-виконавській роботі з учнями.

Окреслені основні педагогічні принципи дозволяють реалізовувати педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної роботи зі шкільними інструментальними колективами, а саме:

- спонукання студентів до свідомої регуляції музично-виконавської діяльності; взаємодія пізнавальної, оцінної й креативної роботи у процесі творчо-інтерпретаційної діяльності;
- забезпечення психолого-комунікативного супроводу навчально-виконавської діяльності студентів;
- інтеграція різновидів інструментально-виконавської діяльності студентів; – оптимальне поєднання теоретичного та практичного досвіду студентів з проекцією на практичну роботу з учасниками інструментального колективу.

Здійснювати підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної роботи зі шкільними інструментальними колективами слід з використанням таких основних форм занять, зокрема навчальних занять, позааудиторної інструментально-виконавської роботи, самостійної навчальної роботи з використанням засобів мультимедіа.

Основними завданнями готовності до творчо-інтерпретаційної роботи зі шкільними інструментальними колективами є:

- формування настанов на пізнання майбутніх учителів музичного мистецтва себе як керівника дитячого інструментального колективу, творча діяльність якого може впливати на творче самовиявлення учнів;
- вироблення у майбутніх учителів музичного мистецтва стійкої активної позиції щодо набуття знань і вмінь для здійснення творчо-інтерпретаційної роботи зі шкільним інструментальним колективом;
- розширення світогляду студентів у сфері інструментально-виконавського мистецтва на основі слухового досвіду власного досвіду спільного музикування, та вже набутих знань, які стають базисом для навчальної роботи над музичним твором;
- забезпечення суб'єктно-конструктивного сприйняття даних через їх переосмислення;
- формування особистісної спрямованості майбутніх учителів музичного мистецтва на навчальну роботу для створення інтерпретації музичного твору;
- розуміння студентів особливостей самостійної роботи спрямованої на розвиток творчо-інтерпретаційних умінь;
- залучення студентів до використання можливостей комп'ютера, сучасних комп'ютерних технологій тощо.

Окрім того, від вчителя музичного мистецтва у ролі керівника шкільного інструментального колективу вимагається не лише здатність розуміти і відчувати музичний художній твір, але й уміння впевнено та безпосередньо передати виконавцям внутрішньо осмислену сутність даного музичного твору. Керівник шкільного інструментального колективу має дотримуватися міри у всьому, в тому числі й у зовнішніх моментах, за потреби підсилювати чи послаблювати пізнавальну, оцінювальну та креативну сторону є однією з важливіших задач, яка постане перед

майбутнім учителем музичного мистецтва. Його диригентські рухи мають, звичайно, виражати зміст музики, але бути завжди упорядкованими, природними, гармонійними, лаконічними і суворо обмеженими тією мірою, яка достатня для передачі його намірів колективу.

Таким чином, практична робота з учнями має здійснюватися на гармонійному та оптимальному поєднанні теоретичного і практичного досвіду студентів. Так, досягнення гармонійного співвідношення теорії та практики вимагає від керівника дитячого інструментального колективу уваги не лише тому, що здається домінуючим у даному творі, але і тому, що ніби залишається в тіні, тобто приділенню достатньої уваги в роботі по усуненню недоліків і підняття за рахунок цього якості виконання, які в силу вікових можливостей шкільних інструментальних колективів постають одним із вирішальних чинників досягнення високої якості інтерпретації.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

Формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної роботи зі шкільними інструментальними колективами передбачає освітню траєкторію фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва у ЗВО, спрямовану на підвищення індивідуального рівня розвитку студентів, їх практичне оволодіння творчо-інтерпретаційними вміннями та набуття знань щодо здійснення музично-педагогічної діяльності на високому професійному рівні. Зазначені принципи та педагогічні умови сприяють оптимізації процесу формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-інтерпретаційної роботи зі шкільними інструментальними колективами.

Представлене дослідження не вичерпує сформульовану проблему, що націлює на **продовження наукових розвідок**. Зокрема, формування у майбутніх учителів музичного мистецтва творчо-пошукових і дослідницьких умінь, їх залучення до пошуково-дослідницької діяльності, закріплення знань, відпрацювання вмінь та навичок щодо творчо-інтерпретаційної роботи над музичними творами.

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Лінь Янь. Формування готовності майбутнього вчителя музики до художньо-інтерпретаційної діяльності в процесі вокального навчання. *Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Київ; Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Суми, 2021, 38.*

2. Ляшенко, О., 2001. Художньо-педагогічна інтерпретація музичного твору в професійній підготовці майбутніх учителів музики: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти», Київ, 22.

3. Методичні аспекти формування готовності студентів факультетів мистецтв до творчо-інтерпретаційної діяльності, 2021. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: зб. наук. пр.*, Суми: СДПУ імені А. С. Макаренка, 6 (110), 23-32.

4. Москаленко, В. Г. *Лекції по музикальній інтерпретації*: учеб. пособ., 2012. Київ: Типографія «Клякса», 2.

5. Потоцька, О. В., 2011. Відображення специфічних рис творчої особистості виконавця у процесі інтерпретаційного мислення. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 1 (3), 129-133.

6. Рудницька, О. П., Ісьянова, Л. М., Цвігун, О. А., Кольєва, О. П., Соломаха, С. О., 1998. *Основи викладання мистецьких дисциплін*, Київ: АТЗТ «Експрес-об'ява», 183.

7. Сікора, Г. І., 2011. Виконавська інтерпретація музичних творів у процесі підготовки майбутніх учителів музики [Електронний ресурс]. *Актуальні питання мистецької педагогіки*, 1, 149-152. Доступно: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmp_2011_1_38>.

8. Юцевич, Ю. Є., 2003. *Музика: словник-довідник*, Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 352.

FORMATION OF THE FUTURE MUSIC TEACHER'S READINESS FOR CREATIVE AND INTERPRETIVE WORK WITH SCHOOL INSTRUMENTAL GROUPS

Viktor Labunets,

Doctor of Pedagogic Sciences, Professor at the Department of Music,
Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University
Kamianets-Podilskyi, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9154-0955>
gitaraclassic@gmail.com

Zhanna Kartashova,

Candidate of Pedagogic Sciences, Associate Professor at the Department of Music
Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University
Kamianets-Podilskyi, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7368-9249>
gitaraclassic@gmail.com

Abstract. The article highlights the principles and pedagogical conditions for the formation of future music teachers' readiness for creative and interpretive work with school instrumental groups: ensuring the development of individual abilities of each student; maximum realization and development of the creative potential of future specialists through increasing the level of their motivation; stimulating students'

systematic independent work; qualitative mastering of educational material through deep immersion in its content; development of a set of skills and abilities of creative interpretation of musical works. Taking into account the specific characteristics of the process of forming the readiness of future teachers of music for creative and interpretive work with school instrumental groups, the principles that ensure the purposefulness of this process are determined: the principle of focusing students' professional training on achieving the ability to self-control creative and interpretive activities with school instrumental groups; providing comfortable conditions for instrumental and performing training; actualization of the wide use of problem methods of instrumental and performing work with schoolchildren. The pedagogical conditions for the formation of future music teachers' readiness for creative and interpretive work with school instrumental groups are: encouraging students to consciously regulate musical and performing activities; interaction of cognitive, evaluative and creative work in the process of creative and interpretive activities; providing psychological and communicative support of students' educational and performing activities; integration of varieties of instrumental and performing activities of students; optimal combination of theoretical and practical experience of students with a projection on practical work with members of the instrumental group.

Keywords: readiness; instrumental and performing activity; creative and interpretive work; collective music-making; professional formation.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Lin Yan. Formuvannia hotovnosti maibutnoho vchytelia muzyky do khudozhno-interpretatsiinoi diialnosti v protsesi vokalnoho navchannia [Formation of the future music teacher's readiness for artistic and interpretative activities in the process of vocal training]. Dysertatsiia na zdobuttia naukovoho stupenia kandydata pedahohichnykh nauk za spetsialnistiu 13.00.02 – teoriia ta metodyka muzychnoho navchannia., Natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni M.P. Drahomanova, Kyiv; Sumskyi derzhavnyi pedahohichnyi universytet imeni A.S. Makarenka, Sumy, 2021, 38.
2. Liashenko, O., 2001. Khudozhno-pedahohichna interpretatsiia muzychnoho tvoriv v profesiinii pidhotovtsi maibutnykh uchyteliv muzyky [Artistic and pedagogical interpretation of a musical work in the professional training of future music teachers]: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. ped. nauk: spets. 13.00.04 «Teoriia ta metodyka profesiinoi osvity», Kyiv, 22.
3. Metodichni aspekty formuvannia hotovnosti studentiv fakultetiv mystetstv do tvorcho-interpretatsiinoi diialnosti, 2021 [Methodical aspects of forming the readiness of students of the faculties of arts for creative and interpretative activities]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii: zb. nauk. pr.*, Sumy: SDPU imeni A. S. Makarenka, 6 (110), 23-32.
4. Moskalenko, V. H. *Lektsyy po muzykalnoi ynterpretatsyy* [Lectures on musical interpretation]: ucheb. posob., 2012. Kyev: Typohrafiya «Kliaksa», 2.

5. Pototska, O. V., 2011. Vidobrazhennia spetsyfichnykh rys tvorchoi osobystosti vykonavtsia u protsesi interpretatsiinoho myslennia [Reflection of specific features of the performer's creative personality in the process of interpretive thinking]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv*, 1 (3), 129-133.

6. Rudnytska, O. P., Isianova, L. M., Tsvihun, O. A., Koliieva, O. P., Solomakha, S. O., 1998. *Osnovy vykladannia mystetskykh dystsyplin* [Basics of teaching artistic disciplines], Kyiv: ATZT «Ekspres-obiava», 183.

7. Sikora H. I., 2011. Vykonavska interpretatsiia muzychnykh tvoriv u protsesi pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzyky [Performing interpretation of musical works in the process of training future music teachers], *Aktualni pytannia mystetskoï pedahohiky*, 1, 149-152. Dostupno: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmp_2011_1_38>.

8. Yutsevych, Yu. Ye., 2003. *Muzyka: slovnyk-dovidnyk* [Music: dictionary-reference], Ternopil: Navchalna knyha– Bohdan, 352.

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-33-136-154>

УДК 378.017.4:172.74]:37.011.3-051]:94(477)(092)

Московчук Людмила Миколаївна,

кандидат педагогічних наук,

старший викладач кафедри теорії та

методик початкової освіти

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Кам'янець-Подільський, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2539-3050>

m.lyudmyla@ukr.net

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ НА ОСНОВІ ЖИТТЕПИСІВ ВЕЛИКИХ УКРАЇНЦІВ

Анотація. У статті висвітлено і проаналізовано провідні напрями патріотичної життєдіяльності святителя Луки Кримського (Валентина Феліксовича Войно-Ясенецького), окреслено виняткову місію і обдарування видатного хірурга, розкрито теоретичну і практичну значущість наукових праць всесвітньовідомого вченого, глибинну духовність богословських творів, обґрунтовано сутність багатогранної життєдіяльності святителя Луки як важливого підґрунтя для патріотичного виховання майбутніх педагогів. Вчинкова життєва сфера особистості святителя Луки Кримського наповнена патріотичними вчинками служіння, відданості, вірності, благородства по відношенню до своєї Батьківщини і вчинками чуйності та милосердя по відношенню до оточуючих. До провідних напрямів патріотичної життєдіяльності святителя Луки Кримського віднесено професійно-дослідницький, морально-богословський, пастирсько-опікувальний.